

COMPANYS A LLORET

Germinal Ros i Martí.

Es sap ben poca cosa sobre l'estada de la família Companys a Lloret; per raons que explicaré, jo sí que puc parlar-ne.

La família Companys va instal·lar-se a la casa pairal Can Saragossa, (coneguda també con can Xardó., i més tard Hotel Mañana, actualment de propietat municipal), des dels primers dies de 1934 (Francesc Macià havia mort el Nadal de 1933 i Lluís Companys havia estat elegit president de la Generalitat).

La família que s'instal·lava a Lloret estava formada per Mercè Micó, barcelonina d'origen tarragoní, que era l'esposa del president, una dona senzilla i molt religiosa. Feia llargues caminades fins a l'ermita de Les Alegries, s'aturava pel carrer a parlar amb la gent i mirava com la Pepeta Cardona feia punta al coixí a la porta de casa seva. Amb la mare hi vivia en Lluïset, fill del president, que havia tingut greus problemes psiquiàtrics i havia estat tractat a Reus a la clínica del doctor Emili Mira. Amb ell tenia un infermer que l'atenia. També la filla del President, Maria, que estava promesa amb Héctor Galli amb qui es casaria més tard. Una dona de servei completava els estadants de Can Saragossa. El president venia els caps de setmana, com un "dominguero" més.

En aquells dies s'havien celebrat eleccions municipals a Catalunya, que van ésser victorioses per les esquerres.

La família Companys vivia isolada; hi havia relacions polítiques i professionals amb el doctor Manuel Bernat (pare), i també amb la família del conseller Martí Barrera, pare de l'Heribert Barrera que també passaven els estius a Lloret. La gent de la "Colònia", gent benestant i votants de la Lliga, ignoraven el president; el mateix feien els conservadors de Lloret.

El meu pare que, malgrat la seva ceguesa, era un home dinàmic es va presentar a Can Saragossa; es va fer conèixer pel que era: un veterà republicà d'esquerra. A partir d'aquell moment la Maria Companys va tenir una amiga, la meva germana.

En Lluïset tenia alguns amics amb els que feia colla. Hi havia en Joaquim Aguyé, en Llibert Estartús, que havia estat del BOC i després del PSUC; el quart company era un estiuejant, el veterà periodista Josep M. Lladó que col·laborà amb el diari Avui.

El 6 d'octubre, en Joaquim Aguyé i en Lluïset eren al CADCI, a la rambla de Santa Mònica. Ja és sabut que l'exèrcit va entrar-hi servint-se d'artilleria de campanya. Els dos amics van poder escapar-se i refugiar-se a Lloret,

a Can Saragossa.

Fou allà on en Joaquim i la meva germana es van conèixer seguit de prometatge i casament.

Ja he dit que quan el Govern de la Generalitat va caure presoner de l'exèrcit, l'Octubre de 1934, els van jutjar, condemnar i enviar al Penal de Puerto de Santa Maria.

Per la família Companys va ser l'època de les vaques magres. Van deixar Can Saragossa i es van instal·lar al número 8 del carrer Sant Carles, en una casa que havia estat molts anys Escola laica, després taller del ferrer d'art Pere Tarrats (Bonanit), i que esdevindria més tard Cal Ros, quan el meu pare va comprar la casa.

La família Companys va retornar a Barcelona, a començaments de 1936 i va anar a viure al pis que tenien a la Rambla de Catalunya, molt a prop de la plaça.

Amb la victòria electoral del 16 de febrer, el President va recobrar la llibertat, com milers d'altres presos polítics; però la família ja no es va reconstituir com abans. Hi hagué divorci i Lluís Companys va casar-se amb Carme Ballester.

Tots sabem en quines circumstàncies Lluís Companys va ser detingut a La Baule, a la costa atlàntica francesa. Des d'abans de la derrota republicana, en Lluïset estava internat en una clínica psiquiàtrica de Brussel·les. Amb l'ofensiva alemanya de 1940, molts

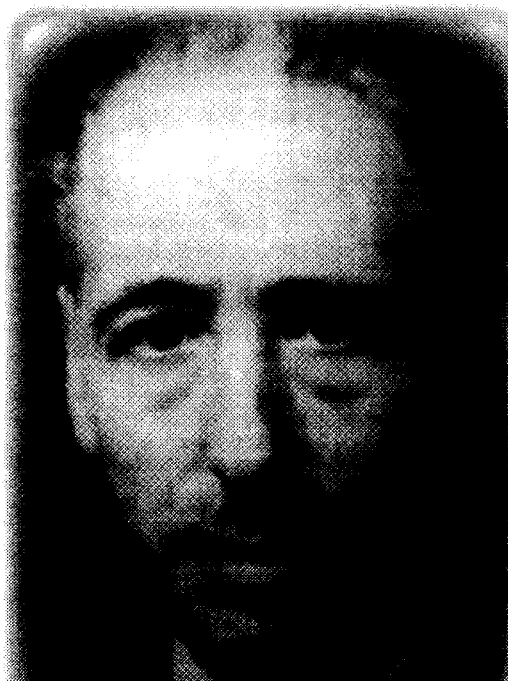
belgues van evacuar vers la Normandia i la Bretanya; potser això explica que el President cerqués desesperadament el seu fill Lluís per la Bretanya. A mi que em va tocar viure aquells dies (em trobava en aquella regió), em sembla que era com cercar una agulla en un paller.

L'any 1947 la meva esposa i jo vam anar a Mèxic i vam entrevistar-nos amb la filla del President, la Maria Companys. Fou una entrevista molt penosa; ella estava trastornada i no era ni l'ombra de la noia riallera que jo havia conegut. Uns mesos més tard va morir.

Tal dia com avui, el 15 d'Octubre de 1940, d'això fa 60 anys, militars d'obediència franquista afusellaven, al castell de Montjuïc de Barcelona el President de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys, després d'una paròdia de Justícia Militar.

Però, com el President mateix va dir el febrer de 1936, "Tornarem a lluitar, tornarem a sofrir, tornarem a vèncer"

VISCA CATALUNYA !!!

Lluís Companys i Jover "Tornarem a lluitar, tornarem a sofrir, però tornarem a vèncer"